

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE BLANCA

1. UVOD

Vzgojni načrt šole je opredeljen na podlagi 60.d člena Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS št. 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13, 46/16-ZOFVI-L, v nadaljevanju ZOŠ).

Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena ZOŠ, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena omenjenega zakona.

Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

Cilji osnovnošolskega izobraževanja iz 2. člena ZOŠ so:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;

- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Vzgojni načrt je samostojni dokument, ki smiselno dopolnjuje vsebine in dejavnosti v šoli, ki so zajete v učnih načrtih, pravilnikih šole in letnem delovnem načrtu šole.

2. VREDNOTE

Spoštovanje je osnovni pogoj za uspešno opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela.

Zaposleni morajo pokazati spoštljiv odnos in primeren način komunikacije do učencev, staršev in sodelavcev. Učenci so dolžni spoštovati vse delavce šole, vrstnike in druge ljudi ter upoštevati šolska pravila in navodila učiteljev. Učitelji in starši so pri tem učencem za zgled.

Znanje, delovne in učne navade so naša skupna vrednota. Učitelji pri pouku uporabljajo sodobne oblike dela, ustvarjajo spodbudne pogoje za učenje in se stalno strokovno izpopolnjujejo, učence usmerjajo v iskanje informacij in so dosledni. Učenci redno opravljajo svoje učne obveznosti in aktivno sodelujejo pri pouku, se držijo navodil učiteljev in razvijajo delovne navade.

Odgovornost

Vsi smo odgovorni, da izpolnjujemo svoje obveznosti na vseh ravneh vzgojno-izobraževalnega procesa in se zavedamo posledic. Zaposleni jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, potrpežljivostjo, moralno in etično držo, z zagotavljanjem enakopravnosti vseh učencev in staršev, z omogočanjem zdravega okolja, z doslednostjo izvajanja sprejetih dogovorov. Učenci poznajo svoje dolžnosti in jih tudi izvajajo, upoštevajo hišni red, redno opravljajo šolske in domače obveznosti, sodelujejo s sošolci. Starši svojo odgovornost izkazujejo s svojo skrbnostjo, s sodelovanjem s šolo, z vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

Strpnost

Vsi se zavedamo, da je vsak človek drugačen in drugačnost spoštujemo. Pri svojem delu smo korektni in strpni.

Sodelovanje

Vsi si prizadevamo za medsebojno sodelovanje vseh udeležencev v vzgoji in izobraževanju.

Na OŠ Blanca spodbujamo učence h kritičnemu mišljenju, samostojnosti, odgovornosti, strpnemu sprejemanju drugačnosti, učenju za življenje, razvoju lastne in nacionalne identitete.

3. VZGOJNA NAČELA

Pri vzgojnem delu bodo upoštevana naslednja vzgojna načela:

- spoštovanje učencev in vzajemno spoštovanje (spoštljivo obnašanje vseh do vseh),
- omogočanje aktivnega sodelovanja učencev (pravica otrok do aktivnega sodelovanja in izražanja mnenj v okviru razrednih ur, skupnosti učencev šole, šolskega parlamenta),
- proaktivno oz. preventivno delovanje (v okviru razrednih ur na področju razvijanja socialnih veščin, komunikaciji, reševanju problemov...),
- usklajen pristop šole in staršev pri reševanju problemov (starši so soodgovorni za otrokov razvoj in napredek, zato je njihovo sodelovanje s šolo zelo pomembno),
- združevanje pravic, odgovornosti in pravil (delovanje vseh na podlagi sprejetih pravil),
- vzpodbujanje samonadzora in samodiscipline (spodbujati samostojnost, odgovornost),
- strokovna avtonomija (šole in učitelja),
- izvajanje vzgojnih dejavnosti (enotno vzgojno delovanje delavcev šole),
- doslednost in osebni zgled učiteljev in staršev (pri vzgoji ima osebni vzgled zaposlenih in staršev velik vpliv na posameznika, s svojim ravnanjem posameznik izraža različne vrednote in je za to odgovoren).

4. VLOGA IN NAMEN VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt je namenjen učiteljem, učencem, staršem in ostalim zaposlenim v šoli. Razrednikova naloga je, da učence in starše razreda seznani z vzgojnim načrtom.

5. VZGOJNE DEJAVNOSTI

5.1. PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Šola šolsko delo in življenje v šoli organizira tako, da se naši učenci v šoli počutijo varno, da so pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni, da okrepijo človeške vrednote ter da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Razred/oddelek je primarna socialna skupina v šoli, zato pri načrtovanju dela z oddelčno skupnostjo posebno pozornost namenjamo oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti in reševanju problemov, ki so povezani z razredom.

Vsaka oddelčna skupnost na prvih urah oddelčne skupnosti sprejme razredna pravila in posledice kršitev le-teh. Z razrednimi pravili in posledicami so seznanjeni vsi učitelji oddelčnega učiteljskega zbora. Učenci se aktivno vključujejo v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu s svojimi zmožnostmi.

Razrednik in učitelji vključujejo raznolike in aktivne metode dela, spremljajo razred, dogajanja med učenci in se odzivajo na probleme razreda ali posameznikov v razredu. Pri tem upoštevajo razvojni nivo učencev in posebnosti posameznih učencev. Svoje delo natančno opredelijo v dokumentih Načrt dela oddelčne skupnosti. V okviru ur oddelčne skupnosti obravnavajo različne življenjske problematike.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole organiziramo v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, času jutranjega in popoldanskega varstva, času podaljšanega bivanja ali kot posebne šolske projekte.

Pri oblikovanju vzgojnih dejavnosti nam je vodilo medsebojno spoštovanje, odgovornost, strpnost in sodelovanje. V življenje in delo šole vključujemo starše, krajanke in strokovno usposobljene predavatelje.

Šola organizira prireditve za starše in krajanke, sodeluje v projektih, organizira zbiralne akcije.

5.2. SVETOVANJE IN USMERJANJE

To je usmerjena strokovna dejavnost šole, ki pomaga učencem pri razreševanju raznih vprašanj, povezanih z njihovim razvojem in delom, pri odnosih z drugimi, razvijanju samo presoje in prevzemanju odgovornosti.

O vsebini in ciljih svetovanja za posameznega učenca se dogovorijo strokovni delavci. Starši imajo pravico in dolžnost biti vključeni v proces reševanja vzgojnih težav svojih otrok.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti ter v individualnih razgovorih z učencem z namenom sprotne reševanja problemov, pogovornih ur za starše (govorilne ure, roditeljski sestanki). Izvajajo ga strokovni delavci šole in po potrebi tudi zunanji sodelavci v primeru, ko šola presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora. Udeleženci pogovora so učitelji, učenci, svetovalna delavka in po potrebi tudi starši.

Pri tem učitelj kot svetovalac pogovor z učencem usmerja tako, da se le-ta uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije;
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost;
- spremljati svojo uspešnost;
- razmišljati in presojeti o svojem vedenju in ravnanju drugih ljudi;
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj;
- uživati se v druge;
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- reševati probleme in konflikte;
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, čustvena napetost, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija;
- razvijati pozitivno samopodobo;
- dosegati druge cilje, ki si jih zastavi šola.

5.3. POHVALE, PRIZNANJA, DIPLOMA, NAGRADE

Pohvale, priznanja, diploma in nagrade so podrobneje opredeljene v Pravilih o nagrajevanju učencev.

Pohvala

Pohvalo lahko dobi učenec za aktivno in uspešno delo s katerim pripomore k uresničevanju nalog skupnosti učencev šole, oddelka, interesne dejavnosti ali za izvedbo določene naloge (projekta).

Priznanja

Se izrekajo za rezultate pri šolskem delu, tekmovanjih, interesnih in drugih dejavnostih in delu v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole. Podeljujejo se priznanja za dosežene učne rezultate, za odličnost, za pomembne dosežke in za tekmovanja iz znanja.

Diploma

Prejme učenec in učenka za dosežene najboljše športne rezultate v tekočem šolskem letu na občinskih, področnih in državnih tekmovanjih.

Nagrade

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni.

5.4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev hišnega reda ter pravil obnašanja in ravnanja. Podrobneje so opredeljeni v dokumentu Pravila šolskega reda.

Izvajajo jih strokovni delavci in sodelavci šole:

- učitelj, kadar se problem nanaša na njihov predmet ali dejavnost (pogovor, dogovor)
- razrednik, ko je problem bolj celostne narave in zahteva vključevanje staršev, drugih učiteljev, svetovalne službe, vodstva šole (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se stanje ne izboljšuje)
- šolska svetovalna služba, ko problem zahteva poglobljeno obravnavo in ko je svetovanje in usmerjanje povezano z reševanjem individualnih in skupinskih težav (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika stanje ne izboljšuje)
- vodstvo šole, ko gre za kršenje pravil ali ko gre za stopnjevanje kršitev (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika, svetovalne službe stanje ne izboljšuje)
- zunanje institucije v primerih, ko šolska obravnava učenčevih težav in neustreznih oblik vedenja ne more odpraviti oz. omiliti

Strokovni delavec se pogovori z učencem in pri tem upošteva postopnost reševanja problemov:

- pogovor med učiteljem in učencem v času pouka;
- usmerjen pogovor med učiteljem in učencem po pouku;
- pogovor učenec in razrednik (tudi učitelj)
- pogovor učitelja s starši, po presoji učitelja tudi ob prisotnosti učenca;
- v primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se lahko s starši dogovori za vključitev šolske svetovalne službe;
- v primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga v sodelovanju s šolsko svetovalno službo obravnavo v zunanjih ustanovah.

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev. Ostale opredelitve so v Pravilih šolskega reda.

5.4.1. RESTITUCIJA

Je podrobneje opredeljena v Pravilih šolskega reda.

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije:

- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo.
- Zahteva odločitev in napor ter razmišljanje tistega, ki je škodo povzročil.
- Oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Spodbuja pozitivno vedenje, ne obrambnih vedenj kot kritika in kazen ter poudarja vrednote.
- Učenec ustvarjalno rešuje problem.
- Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

Restitucijo lahko predlagajo učenci, starši ali strokovni delavci.

Strokovni delavci spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije v sodelovanju s starši. O načinu spremljave učinkovitosti restitucije se dogovorijo vsi udeleženi v skladu z načelom individualizacije. Razrednik glede na okoliščine seznani o izrečenem vzgojnem ukrepu oddelčno skupnost.

5.4.2. Vzgojni opomini

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Postopek izrekanja vzgojnih opominov določa 60. f člen Zakona o OŠ.

6. OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

V letnem delovnem načrtu šole so določene oblike in urniki komuniciranja s starši.

Individualne oblike dela s starši so:

- govorilne ure: razgovori z razrednikom ali drugim učiteljem,
- razgovori s svetovalno službo,
- razgovori z ravnateljico,

Skupinske oblike dela s starši so:

- roditeljski sestanki (informativni in izobraževalni),

V primeru nujnega obveščanja staršev so zadolženi:

- razredniki in vsi ostali učitelji.

Učitelji obveščamo starše na različne načine: ustno, pisno, po telefonu, elektronski pošti, preko eAsistent-a, preko šolske spletne strani, z obvestili na oglasnih deskah šole.

7. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Predloge za izboljševanje vzgojnega dela se zbirajo na osnovi sprotne spremljanja dela v oddelčnih skupnostih in pri ostalih udeležencih vzgojno-izobraževalnega procesa.

Vzgojni načrt Osnovne šole Blanca je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Naloge bodo ob začetku šolskega leta dopolnjene/popravljenе na podlagi sklepov strokovnih organov šole, okrožnic in navodil Ministrstva za šolstvo in šport in Zavoda RS za šolstvo ter sklepov ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Vzgojni načrt je dolgoročen dokument. Glede na letno evalvacijo vzgojnega dela ga bomo po potrebi dopolnjevali in spreminjali.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- **SVET ŠOLE:** sprejme vzgojni načrt in poročilo
- **UČITELJSKI ZBOR:** skozi vzgojno-izobraževalni proces uresničuje vzgojni načrt, kar je razvidno iz letne in dnevne priprave na pouk, oblikuje analize in smernice
- **RAZREDNIKI:** so odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku
- **STARŠI:** sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta
- **SVETOVALNA SLUŽBA:** spremlja, pripravlja in organizira strokovna izobraževanja za kakovostno uresničevanje vzgojnega načrta in strokovno pomaga pri uresničevanju le tega
- **RAVNATELJICA:** uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja izvajanje vzgojnega načrta

Vzgojni načrt je bil potrjen:

- Na pedagoški konferenci učiteljskega zbora 30.8.2022
- Na seji sveta staršev 26. 9.2022
- Na seji sveta šole 29.9.2022

Za šolski tim:
Maja Draksler Laznik

Ravnateljica:
Ksenija Juh, prof.

